

Корягіна А. М.,
доцент кафедри правового забезпечення безпеки бізнесу
Державного торговельно-економічного університету
м. Київ.

ГЕНДЕРНА ПОЛІТИКА В СИСТЕМІ МВС

Протягом декількох останніх десятиріч одним з пріоритетів діяльності міжнародної спільноти є привертання уваги до проблем гендерної рівності, яка передбачає рівні правові можливості та рівний правовий статус жінок і чоловіків в усіх сферах суспільного життя. Так, ООН було прийнято Конвенцію про політичні права жінок (1952), Декларацію про ліквідацію дискримінації щодо жінок (1967), Конвенцію про ліквідацію всіх форм дискримінації щодо жінок (1979) тощо. На четвертій Всесвітній конференції із становища жінок у Пекіні 1995 року було прийнято Пекінську декларацію та Платформу дій. У вказаних документах зазначається, що рівна участь жінок і чоловіків у політичному житті відіграє важливу роль, без чого неможливе врахування ідеї рівності при формуванні державної політики. [1; 2]

Відповідно до Звіту з глобального гендерного розриву за 2021 рік, представленого Світовим економічним форумом, Україна посідає 74 місце за індексом гендерної рівності (у рейтингу серед 156 країн). [3]

Гендерна державна політика передбачає діяльність усіх державних органів, спрямовану на забезпечення рівних можливостей чоловіків та жінок в усіх сферах життєдіяльності, і в першу чергу, професійній.

Існує багато професій та видів діяльності, які завжди вважалися чоловічими. Але зараз все частіше ми бачимо жінок у форменому одязі.

Історія залучення жінок до роботи в правоохоронних органах починається ще з 20-х років минулого століття. Так, 22 жовтня 1920 року наказом начальника міліції УСРР у м. Харкові було створено перший жіночий взвод міліції чисельністю 20 жінок. Спеціально для жінок-новобранець було розроблено курс підготовки, що давав їм можливість виконувати конкретні професійні обов'язки. У 1928 році було видано наказ Робітниче-селянської міліції УСРР №14 «Про використання жінок в органах Робітниче-селянської міліції УСРР». [4]

У наступні роки кількість жінок у міліції продовжувала збільшуватися, але самий масовий їх прийом до лав ОВС відбувся в період Другої світової війни. Так, наприкінці війни в українській міліції кількість жінок була 7399 серед 24919, що складало загальну кількість. Це майже третина особового складу. [4]

Вдосконалення нормативно-правової бази щодо регулювання гендерної політики в Україні розпочалося в 1980 році з ратифікації «Конвенції ООН про ліквідацію всіх форм дискримінації щодо жінок». У 2000 році були також ратифіковані «Цілі розвитку тисячоліття ООН» у яких була визначена мета – забезпечення гендерної рівності. В межах цієї мети Україна поставила такі завдання: забезпечити гендерне співвідношення на рівні не менше 30 до 70% тієї

чи іншої статі у представницьких органах влади та інших щаблях виконавчої влади; наполовину скоротити розрив у доходах жінок та чоловіків.

У 2007 році кількість жінок в підрозділах ОВС сягнула 40808 осіб, що становило 14,8% від загальної чисельності персоналу ОВС. [4]

В наші дні МВС України в своїй кадровій політиці також запровадило гендерний підхід, що зумовило збільшення кількості жінок на посадах в системі міністерства до 66 тисяч.

Заступниця міністра К. Павліченко повідомила, що «МВС вже кілька років поспіль запроваджує гендерний підхід, забезпечує рівні права та можливості для жінок та чоловіків під час несення служби. Завдяки цьому в системі МВС сьогодні працюють та несуть службу 66 тисяч жінок. Жінки представлені службовцями ЗСУ, а також співробітницями МВС, поліцейськими, нацгвардійцями, рятувальниками, прикордонниками». [5]

Спостерігається позитивна динаміка збільшення кількості жінок-поліцейських та військовослужбовців офіцерського складу, а також жінок на керівних посадах. Зокрема, в апараті МВС відсоток жінок на керівних посадах становить 34%, тобто наразі кожна третя жінка у МВС є керівницею». Наразі в Державній прикордонній службі відсоток жінок-офіцерок становить 19%. У Національній гвардії відсоток жінок-офіцерок становить 10%, у Національній поліції – 20%.

Сьогодні жінки входять до складу спеціалізованих поліцейських мобільних груп з виявлення злочинів щодо статевої недоторканості людини, скоєних російськими окупантами на території України, керівництво МВС впевнене, що «жінки на службі – це збалансованість підрозділу та підвищення довіри з боку населення». [5]

Для сприяння підтримки рівних прав та можливостей чоловіків та жінок в правоохоронних органах України, для підтримки жіночого лідерства, боротьби з дискримінацією та гендерними стереотипами було створено таку громадську організацію як Українська асоціація представниць правоохоронних органів (УАППО). Ця організація об'єднує жінок та чоловіків з різних правоохоронних агенцій.

Тож, у підсумку зазначимо, маючи вже достатньо розвинену вітчизняну та міжнародну правову основу, ми спостерігаємо, що суспільство поступово, але все ще дуже повільно, починає усвідомлювати важливість питання гендерної рівності. Причиною такої повільності є відсутність достатньої кількості фахівців обізнаних в питаннях гендерної рівності та відсутність достатньої політичної волі з боку влади.

Список використаних джерел:

1. Конвенція ООН про ліквідацію всіх форм дискримінації щодо жінок. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_207#Text (дат звернення 04.09.2022р.)
2. Пекінська декларація прийнята на четвертій Всесвітній конференції зі становища жінок 15 вересня 1995 року.

URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_507#Text (дата звернення 04.09.2022р.)

3. Індекс глобального гендерного розриву. Судова влада України.

URL: <https://dsa.court.gov.ua/dsa/inshe/gender/oiuiiytu> (дата звернення 04.09.2022р.)

4. К.Б. Левченко, О.А. Мартиненко. Жінки в органах внутрішніх справ в Україні. К.: «видавництво «Телесик», 2008. 56с.

5. Жінки в підрозділах системи МВС. Портал МВС. URL: <https://mvs.gov.ua/news/zinki-v-pidrozdilax-sistemi-mvs-se-pidvishhennya-doviri-z-boku-naselennya-katerina-pavlicenko> (дата звернення 04.09.2022р.)